

dosarul nr. 2ra-908/20

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, I. Dutca, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Daniliuc Nicolae și de Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității,

împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă

La 22 octombrie 2018 Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina au depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral, încasarea penalității.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 26 iunie 2008, la sesizarea reclamantului Daniliuc Nicolae, Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău a dispus începerea urmăririi penale în privința Ludmilei Istrati în temeiul art. 190 alin. (5) Cod penal.

Au indicat că la 15 octombrie 2018 adjunctul procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău i-a informat că la 23 august 2013 a dispus clasarea cauzei penale.

Au menționat că Istrati Ludmila a deținut calitatea de bănuită mai mult de trei luni de zile, iar, ulterior Istrati Ludmila a fost scoasă de sub urmărire penală din motivul că, a expirat termenul de trei luni de ținere în calitate de bănuită pe această cauză penală.

La data de 18.09.2012 în privința Ludmilei Istrati a fost reluată urmărirea penală, fiind pusă sub învinuire pe cazul dat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal. Iar, la 10.12.2012, judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Centru, mun.

Chișinău a anulat ordonanța procurorului de reluare a urmăririi penale pe cazul dat, invocând faptul că, a expirat termenul de un an de zile de la scoaterea Ludmillei Istrati de sub urmărire penală și nimeni nu poate fi urmărit pe aceleași fapte de două ori, deși însuși procurorul în ordonanța din 23 august 2013 constată că, după scoaterea de sub urmărire penală a Ludmillei Istrati la 03.12.2010, au apărut fapte noi și administrate noi probe.

La data de 27.04.2011 pe cauza dată a fost pusă sub învinuire în baza art. 190 alin. (5) Cod penal o altă suspectă - Iurcenco Olga, iar, după 2 ani și 4 luni de zile procurorul în Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău - Valeriu Sîrbu, a dispus prin ordonanță de a o scoate de sub învinuire pe Iurcenco Olga din motivul că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Au invocat reclamanții că au avut de suferit de pe urma acțiunii Ludmillei Istrati și Olgăi Iurcenco. Au susținut că au informat Procuratura încă din anul 2008 despre acțiunile ilegale ale Ludmillei Istrati și Olgăi Iurcenco. Până în prezent dânșii nu au fost audiați de nimeni nici în calitate de martori, nici în calitate de părți-vătămate.

Au explicat reclamanții că la 21 septembrie 2006 între Ecaterina Daniliuc și SRL „Centru de programe internaționale”, în persoana Olgăi Iurcenco, a fost încheiat un contract de prestări de servicii nr. 90 pe un termen din 21.09.2006 - 21.03.2007, prin care prestatorul s-a obligat să presteze mai multe servicii.

Tot la 21 septembrie 2006, Nicolae Daniliuc i-a achitat Olgăi Iurcenco suma de 16 850 de lei cu titlu de avans pentru angajarea în câmpul muncii și perfectarea documentelor pentru încheierea unui contract legal de muncă cu un angajator din Marea Britanie. Însă, aceasta din urmă nu a avut intenția de a-i căuta un loc de muncă legal în Marea Britanie, scopul ei fiind sustragerea în mod ilicit prin înșelăciune a sumei de 16 850 de lei, reclamanții fiind duși în eroare precum că, ea poate angaja legal cetățenii RM în câmpul muncii în Marea Britanie.

Reclamanții au solicitat de mai multe ori, după expirarea termenului contractului, restituirea sumei de 16 859 de lei, însă Olga Iurcenco a refuzat categoric. Începând cu 21 septembrie 2006 și până în prezent, Olga Iurcenco s-a folosit și se folosește de suma de 16850 de lei și refuză categoric să o restituie.

Termenul limită de prestare a serviciilor de către prestator, stabilit în contractul din 11.09.2006 (p. 3.1 din contract) a fost data de 21.03.2007. Începând cu data de 22.03.2007 și până în prezent - data de 22 octombrie 2018, penalitatea constituie suma de 49 881 055 de lei.

Au menționat că cauza penală intentată împotriva Olgăi Iurcenco și Istrati Ludmila fiind clasată și ei se consideră îndreptățiți de a solicita încasarea din contul bugetului de stat a penalității în mărime de 49 881 055 de lei.

Au invocat prevederile art. 32 alin. (2) din Legea cu privire la protecția consumatorului nr. 105 din 13.03.2003, potrivit căreia, în cazul încălcării termenelor stabilite în contractul de prestare a serviciilor, prestatorul (executorul) achită consumatorului pentru fiecare zi depășită o penalitate în mărime de 10 % din prețul serviciului.

Au menționat că în urma acțiunilor ilegale ale Olgăi Iurcenco și Ludmillei Istrati le-a fost cauzat un prejudiciu moral în mărime de 500 000 de lei pentru fiecare în parte.

Solicită instanței de judecată încasarea din bugetul statului în folosul lor a prejudiciului material în mărime de 16 850 de lei, a penalității în mărime de 49 881 055 de lei, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de câte 500 000 de lei, pentru fiecare reclamant în parte.

Prin hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 23 august 2019, avocatul Daniliuc Nicolae, în interesele apelantei Daniliuc Ecaterina și Daniliuc Nicolae au declarat apel împotriva hotărârii din 24 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina și a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a relevat că instanța de fond just a considerat că în speță, de fapt, înaintarea prezentei acțiuni reprezintă dezacordul cu aprecierea făcută de către procurori și instanțele de judecată, care au examinat plângerile/contestațiile înaintate. Situația descrisă de către Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului material și moral și nu implică răspunderea statului în persoana Guvernului, Ministerului Finanțelor și Procuraturii generale pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către reclamânți, deoarece refuzul în pornirea urmăririi penale pentru circumstanțele invocate, a fost verificată în cadrul procedurilor de control, fapt ce exclude răspunderea patrimonială a statului.

Or, faptul emiterii ordonanței de refuz în primirea și examinarea unei plângeri, precum și al pronunțării încheierii de către instanțele de judecată cu privire la respingerea plângerii asupra ordonanței menționate, nu constituie în sine temei de reparare a prejudiciului moral.

Respectiv, instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii, iar repararea prejudiciului moral, precum și încasarea penalităților sunt pretenții ce reies din încălcarea pretinselor erori săvârșite în procesul penal de către procuratura și instanțele de judecată, care nu s-au constatat.

La 12 mai 2020 Daniliuc Nicolae și Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae, au declarat recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului au indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurenților copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data de 12 mai 2020 este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Daniliuc Nicolae și de Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Daniliuc Nicolae și de Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Daniliuc Nicolae și de Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Daniliuc Nicolae și de Daniliuc Ecaterina, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru